

**Lausunto selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi
valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta**

3367/03.033/2014

KHALL § 53

Valtionosuusjärjestelmän uudistamisen taustalla on Kataisen hallituksen kuntauudistus, jota edistäviä välineitä otetaan käyttöön lainsäädännössä.

Uuden lainsäädännön olisi tarkoitus tulla voimaan vuoden 2015 alusta.

Lähtökohtana on, että valtion ja kuntien välinen kustannustenjakoa ei muutu uudistuksen johdosta. Tämä asia tulee esille esityksen kohdissa, joissa mainitaan uudistuksen olevan valtion näkökulmasta kustannusneutraali.

Uudistuksesta kunnilla oli mahdollisuus antaa kommentteja mm. laskentakriteerien määrästä ja sisällöstä, siirtymäkauden pituudesta ja ylipäättään järjestelmä uudistuksen tarpeesta.

Liitteenä on kunnanjohtajan laatima kommenttikirje, joka toimitettiin valtionvarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osastolle tammikuussa 2014.

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Huomiota pyydetään kiinnittämään erityisesti:

- ehdotettaviin kriteereihin
- ikäryhmien ja sairastavuuden painoihin
- määräytymisperusteiden laskentaperiaatteisiin
- verotuloihin perustuvaan valtionosuuden tasaukseen
- siirtymätasauksen keston ja porrastukseen

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 4.4.2014 klo 16 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi

Nykyisestä valtionosuusjärjestelmästä ehdotetaan poistettavaksi erilliset vos-perusteet, jotka koskevat yleisen osan määräytymisperusteita, sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisia kustannuksia, esi- ja perusopetuksen, yleisten kirjastojen laskennallisia kustannuksia sekä taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteita. Samalla määräytymisperusteiden lukumäärää ehdotetaan vähennettäväksi ja poistettavaksi päällekkäisyyksiä sekä määräytymisperusteiden porrasteisuus, josta on aiheutunut esteitä kuntien yhdistymistilanteissa.

Uuden järjestelmän peruspalvelujen valtionosuuden lasken-

nalliset kustannukset perustuvat **keskeisesti ikäryhmittäisiin kustannuksiin ja sairastavuuteen.**

***Ikäryhmitys** pohjautuu pääosin nykyisiin ikäluokituksiin mutta uudeksi ikäryhmäksi ehdotetaan otettavaksi käyttöön 16-18 -vuotiaat

***Sairastavuuskertoimen** osatekijöitä olisivat terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihuolto

***Terveydenhuollossa** sairastavuuskertoimen kustannustekijöinä otettaisiin huomioon keskeiset erityiskorvattavat sairaudet, joista kullekin määritetään niiden yleisyyden ja hoitokustannusten perusteella erilliset painokertoimet

*Lisäksi terveydenhuollon kustannustekijänä käytetään alle 55 -vuotiaiden työkyvyttömyyseläkeläisten painokerrointa

***Vanhustenhuollon** kustannustekijöinä sairastavuuskertomessa otettaisiin huomioon vanhusikäluokille tyypilliset erityiskorvattavat sairaudet, joille kullekin määritetään niiden yleisyyden ja hoitokustannusten perusteella erilliset painokertoimet

*Sairastavuuskertoimen **sosiaalihuollon** kustannustekijänä otetaan huomioon pelkästään alle 55 -vuotiaiden työkyvyttömyyseläkeläisten painokerroin

*Sairastavuuden painoa vos -perusteena ehdotetaan korotettavaksi ja ikärakenteen painoa pienennettäväksi

***Muina laskennallisina** valtionosuusperusteina ehdotetaan otettavaksi käyttöön

- työttömyyskerroin
- vieraskielisyyskerroin
- kaksikielisyys
- saaristoisuus
- asukastiheyskerroin
- koulutustaustakerroin

Sekä laskennallisille kustannuksille että lisäosien määräytymisperusteille vahvistettaisiin vuosittain perushinnat valtioneuvoston asetuksella.

Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen tasausrajaa ehdotetaan korotettavaksi 100 prosenttiin.

Tasauslisäksi ehdotetaan 80 % tasausrajan ja kunnan asukaskohtaisen laskennallisen verotulon erotuksesta; tasausvähennys puolestaan alenisi niin, että se olisi 30 % tietyin määrittelyin.

Uutena osana verotuloihin perustuvassa valtionosuiden tasauksessa otettaisiin huomioon **50 % voimalaitosten kiinteistövero**. Voimalaitosmäärittely perustuu kiinteistölain 14 §:n 1 ja 2 momentteihin. Jälkimmäinen sisältää vesi- ja tuulivoimalaitokset, joiden nimellisteho on enintään 10 megavolttiampeeria.

Kj:n esitys:

Siikajoen kunnanhallitus päättää antaa otsikossa mainittuun asiaan seuraavan lausunnon:

Ehdotetut kriteerit kohtelevat Siikajoen kuntaa oikeudenmukaisesti ottamalla huomioon erityisesti väestön sairastavuuden. Samoin sairastavuuden painon korostaminen valtionosuusperusteissa on oikeansuuntainen muutos nykyiseen käytäntöön.

Verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa Siikajoen kunta nostaa esille uuden, voimallistamisen kiinteistöverokäytännön muutosta koskevan 29 §:n lisäyksen.

Perämeren alue Siikajoki mukaan luettuna on koko maan mittakaavassa otollisinta tuulivoiman rakentamisaluetta.

Valtionosuusjärjestelmän uudistamiseen sisältyvää, talouspoliittisen ministerivaliokunnan (30.10.2013) linjauksen kohtaa 2 Siikajoen kunta ei voi hyväksyä eikä sitä pidä hyväksyä lopulliseen lakitekstiin.

Voimallistamisen kiinteistöveron ottaminen tasauspohjaan ei ole perusteltavissa ministerineuvoston esittämällä tavalla. Uusiutuvan energian, tuulivoima mukaan lukien, rakentamista ohjaa valtiovallan sitoumus ja toteuttamista on vauhditettu poistamalla esteitä sekä selkeyttämällä ohjeita, määräyksiä ja säännöksiä. Valtionosuusjärjestelmän uudistamiseen sisältyvä kiinteistövero-kohta merkitsee toteutuessaan sitä, että merkittävä osa suomalaisesta tuulivoiman rakentamisesta uhkaa loppua. Siikajoen kunta on perustellut kuntalaisilleen rakentamista nimenomaan taloudellisin perustein eli yhteiseksi hyväksi tulevalle kiinteistöverotuotolla.

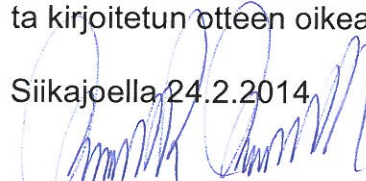
Kh:n päätös:

Hyväksyttiin.

Liite 10.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Siikajoella 24.2.2014

Krista Kustula
pöytäkirjanpitäjä